

NÉPBARÁT.

Vasárnap június 2-án.

1850.

A ki akár nem látja hogy mit kíván az idő, akár többet beszél mint kellene, akár magát fitogtatja, akár pedig azokra a kikkel élnie kell legkisebb tekintettel sincs, arról azt mondjuk hogy vagy bolond vagy gazember.

Cicero.

Tartalom. Báró Elgenheim. — A méh. — M. Cormick első amerikai gabna-kaszáló gépe Bécsben. — Hány hét a világ?

Báró Elgenheim.

Voltál-é valaha Kasselben? Sokba mernek fogadni hogy — nem. Útba legalább semmi felé sem esik. Sem Berlinbe sem Frankfurtba jövet vagy menet nem messzsz át rajta. Környéke nem oly csodálatoson bájos, a művészetnek benne semmi oly remeke, mi a kandi idegent ide csalhatná; mégis ha történetből ide vetődnél s a „Porosz királyhoz“ tanáznál beszállani, ha elkerülhetlenül siető útnad nincs, én csak azt mondom, annál tehetsz számtalan és végetlenül kellemetlenebb dolgot, mintha itt töltesz vagy egy hetet. A vendéglő egyik oldalát teszi azon nagy pinczának vagy négyszögnek, melynek más két szárnyát a színház és muzeum képezi; a negyedik oldal nincs beépítve, csupán egy mesterséges czifrázatu szilárd vasrostélyzat foglalja el, melyen tágas kapu nyílik egy széles lépcsőzetre, és ezen szállasz le a hetven talpnál mélyebben fekvő terjedelmes ligetbe. A sudar bükk- és szilfák teteji a rostélyzat felett lengenek, s a piacról tekintve megannyi fiatal csemetéknek látszanak; messzebb néhány mértföldnyi távolban szemlélhető a thüringeni hegyláncz felhőkbe meredő csucsai; és ezek együtt véve oly fényes

és terjedelmes kilátást képeznek, minőhez hasonlóval, tudtomra, egy város sem dicsekedhetik. Alig tudám magamba fojtani bámulásumat, s midőn mintegy oda szegezve állottam, észre nem vevém a pinczér másodrendbeli figyelmeztetését, midőn értésemre adá, hogy reggelim a terem másik részében vár reám. „Mit, amott?“ mondtam elkedvedenedve hogy oly messzsz kell távoznom e szép kilátástól.

„Nem tetszenék-é itt foglalni helyet az urnak?“ monda egy katonatiszt felkelve s a legnyájasabb arczczal köszöntve engemet.

„Ha nem tolakodnám —“

„A világért sem — monda ő — e kilátásnak magam is szenvedélyes bámulója vagyok. Több éve már hogy ismerem, s mindig jól esik nekem, midőn ez élvezetemben egy idegen is részt vesz.“

Megvallom, az eképp ajánlkozó alkalom ismeretséget köthetni magával e tiszttel nekem oly jól esett, mint maga a szép vidék, s nagy gyönyörűséggel foglaltam el helyemet. Mig együtt csevegénk a várostról és az azt környező tájékról, félig meddig nyilvánítá, hogy szeretné tudni, mi ok vezérlett e honfiam által oly kevéssé látogatott vidékre, s ugy látszék nagyon furcsán jött neki val-

lomásom, miszerint ez részemről csak pusztá történet s hogy én útam irányát gyakran meg szoktam változtatni a gyorsszekér-állomásokon.

Mivel az angol különzség, a külföldiek vélekedése szerint, jó rakás képtelenséget foglalhat magában, a tiszt nem tartott örültnek, mit kétségkívül megtesz, ha francia, vagy olasz leszek vala, s csak könnyedén megmosolyogta erőlködésimet, melyekkel ezen az ő szemében oly nevetséges utazást védelmezém.

„Őn sem tagadja, — mondék végre, kis-sé boszankodva közönyösségén, melylyel leg-bőleőbb erősségeimet hallgatá — őn sem ta-gadja, mennyire pusztán történetes esemé-nyek körül fordul éltünk sorsa: micsoda sem-miségek határozzák el az ember egész élte szerecséjét; minő közönséges, jelentéktelen körülmények döntik el egész nemzetek sorsát, és legbőleőbb s legjobban megérlelt terveink közepette, minő váratlan csekélységek álla-nak elő s döntik össze minden fáradtságos munkáinkat; miért ne mennék hát tovább egy lépéssel, — miért ne biznánk többet a sorsra, minden erőnket csak arra tartva fenn, hogy bár minő helyzetbe vét, magunkat jól és okosan viseljük, — így tán kevesebb esa-lódásunk lenne, lelkünk nyugalmát legalább inkább megvédehetnők, hogy a világi szeren-cse fordulatai ellen küzdhessünk.“

„Ugy van, meglehet, ha az embernek éltét lehetne csupa tétlenségben tölteni, akkor ily szeszélyes út rá nézt szintoly kielégítő lenne, mint akármely más; de fontolja meg ön, nem így vittek véghez nagy tetteket s vıvtak ki magok számára dicső nevet derék-jeink. Nem könnyelműség és szeszély által, nem télenül engedve a pillanat önkényének szerzetek hirt nevet..“

„Őn úgy szól — mondék, szavába vágva — őn úgy szól, mintha nekünk magamszerű csekély emberekül, helyet kellene foglalnunk a történetrajzban, nem pedig kijelölés nélkül es elfeledve lenyugodnunk a temető porába.“

Higye meg ön, mihelyt az emberek meg-szűnnek azt tenni, a mi megemlitést érde-melne, éltök folyása kárhuzatos. Lelkünkis-merete lehet — a minthogy gyakran az is — megvesztegetett bíró; s csupán az által te-hetünk szert e világi számtalan kísértetek között oly bajosan feltanálható, biztos és józan útmutatóra, ha elgondoljuk, tetteink és gon-dolataink minémü hatással lennének mások lelkére, kik bennünket nem ismernek, midőn leírva olvasnák.“

„S azt véli ön, hogy ez által boldogabb lesz az ember?“

„Azt nem mondtam, hogy boldogabb — monda ez utolsó szót bánatosan nyomva meg — hanem jobba lehet?“

Evvel ülőhelyéből felkölt, s óráját meg-tekintve, bocsánatot kért tőlem, hogy oly hir-telen távozik és elment.

„Ki ez az uriember, a ki éppen most mene ki?“ kérdém a pinezértől.

„Báró Elgenheim — válaszlá ez — hanem inkább fekete ezredesnek hívják. — Nem ba-jusza mián — hozzá tevő valódi németes fur-csálkodással — az elég fehér; — hanem min-dig gyászban jár.“

„Hát hesseni-é?“

„Nem, valami külföldi-féle, — meglehet sváb; de minden évben eljön egyszer ide s egy huzamban négy hetet mulat. A mi leg-csodálatosabb, mindamelltt hogy tizenöt ti-zenhat év olta ez a szokása, Kasselben mégis egyetlen ismerőse sincs — valójában ma reg-gelig soha sem láttam, hogy vagy egy ide-genhez szólott volna.“

E kevés részlet elég volt arra, hogy bennem vágyat költson az ezredessel köze-lebbről megismerkedni; azonban sem azon nap, sem a következőn nem mutatta magát a közös asztalnál, csak egyszer tanálkoztam vele történetesen a ligetben, s ekkor is hideg udvariassággal vágott kimért köszönése által látszék értésemre adni, hogy ismeretségné- nek vége.

Egysz
va újból a
gesztenyefa
fogtak felett
ferdén bocsa
szi volt let
nagyapa, u
ismerni lehe
hihetőleg v
Oh igen, k
tésnapja val
lánykának,
rozsakoszor
az ősz mell
vetém, vidá
egyik, és a
kinek hoszs
csüngöttek,
lott, s hallh
verset szava
tanult volt.
oly nevetség
nyező vig a
sággal felett
tor mikor a
s ha olykor
jét csak ar
térdelet, s ez
Szerettem v
csak a vers
a többinél n

„Da

Da s

Alig ve
gadta és el
százaival,
hozzá jutni

erejéből csin

Az eg
ságnak, ho
est tekintete
emlékemben

*) Akkor a
szelidek

Egyszer azonban, mintegy pár hét múlva újból a ligetben voltam, ültem egy nagy gesztenyefa alatt, melynek terepély ágai felfogták felettem a hanyatló nap sugarait s csak ferdén bocsáták lábaimhoz. Tőlem nem messzi volt letelepedve egy kis családi kör, — nagypapa, unokák és a többi, — rájok nem ismerni lehetlen vala; uzsonnáztak a ligetben, hihetőleg valami családi ünnep tiszteletére. Oh igen, kétség nem férhete hozzá; születésnapja vala azon fekete szemű kedves kis lánykának, ki mintegy tíz éves lehet, fején rozsakoszorut hordott és ott ült az asztalfőn az ősz mellett. Éppen midőn szememet rájok vetém, vidám kaczajra fakadt közülök mind-egyik, és aztán egy alig öt éves fiut láték, kinek hosszu szőke fűrtői háta közepéig lecsüngöttek, a fiucska nénye széke mellett állott, s hallhatám a gyermek hangját egy kis verset szavalni, melyet ez ünnep tiszteletére tanult volt. A kis legény, kinek komolysága oly neveltséges ellentétet képezett az őt környező vig arcokkal, feladatának oly szilárd- sággal felelt meg, mint egy udvari prédikátor mikor a királyi család előtt beszédet tart; s ha olykor olykor emléke cserbe hagyta, fejét csak arra fordította, hol idősebb nénye térdelt, s ezután újból folytatta, mint előbb. Szerettem volna érthetni is, mit mond, de csak a versek végsorait hallhatám, melyeket a többinél mindig fentebb hangon szavalt.

„Da sind die Tage lang genug,
Da sind die Nächte mild.“*)

Alig végezte el, anyja karjai közé ragadta és elárasztotta csókjainak száz- meg százaival, míg a többi körüle tolakodott s hozzá jutni törekvett, a kis ficzko meg egész erejéből csimpajkózott anyja nyakába.

Az egész élőképe volt oly boldogság- ságnak, hogy csupán látni is jól esett. Ez est tekintetei és vidor szavai most is eleven emlékemben élnek, sokszor gondoltam rájok,

*) Akkor a napok elég hosszúak, akkor az éjjek szelidek.

midőn több mértföldnyi távolban valék a hely- től, melyen hallottam.

Megettem némi könnyü zőrej okozá hogy megfordultam, és látám a fekete ezredest, mint a pinczér nevezé őt, kit több napok óta nem láttam. Nem messzi tőlem egy padon ült, de felém háttal fordulva, észrevehetém, hogy nem tudja itt létemet. Meg kell vallanom, né- mileg sértve érzém magamat az által, hogy engemet került, mert azon eltávolító hideg- ség, melylyel többszöri tanálkozásunk alkal- mával irányomban viseltetett, legalább ilyes- mit látszott értésemre adni akarni. Mig visz- szavonulásról gondolkodám, az ezredes egy- szerre megfordult, és ekkor kalapját hirtelen lekapva, engemet szokásos modorától merő- ben különböző udvariassággal köszöntött.

„Látom uram — a legnyájasabb mosoly- lyal, a kis csoportozat felé tekintve — látom uram, ön a szép kilátásoknak igazi bámuloja.“

E szavak kevesek és egyszerűek, de mégis elegendők valának arra, hogy a szó- lóval kihékeltessenek; arca mig ezeket mon- dá, oly benső érzelmeknek vala kifejezése, mi nyilván mutatá, hogy szívében meg van indulva.

A jeget egyszer megtörve, részemről minden tartózkodás végképp elenyészett, jó- izü beszélgetés között érkezünk a vendég- löbe, s miután a báró meghívását más napra a Vilmos tető megtekintése végett, elfogad- tam, jó éjt kívántam neki és alunni mentem.

Mindenki tudja, minő hamar barátság- gá érik az ismeretség, midőn a történet oly he- lyezetbe teszi az embereket, melyben egymás társaságán kívül egyéb foglalkozásuk nincsen; napok teszik meg ilyenkor évek munkáját; meghitt bizalom kél ott, hol ezelőtt csak köl- csönös bökökat szoktunk volt kieserélni, s gondolatinkat, szívünk legtökösabb érzelmeit oly bizton és szabadon közöljük, mint leg- régibb barátainkkal. Nem tölt belé egy pár hét és közttem s a báró között ilyszerü vi- szony szövődött. Mindennap együtt reggeliz-

tünk, azután meg együtt rándultunk ki a környékbe, rendszerint lóháton, s csak ebédre vetődünk vissza, a napot többnyire egy séta zárta bé a ligetben.

E napokra most is úgy tekintek vissza, mint életem leggyönyörteljesebbikére, mert bár társamnak hangulata búskomoly volt, mégis e komolyság inkább élte valamely eseménye szülöttjének, nem a csüggeteg véralkatból eredett leveretésnek látszott — e kettő között pedig, köztünk maradt szó legyen, nagy a különbség, oly nagy, mint a fényes délben látszó árnyék és az éjféli egyforma setétség között. A báró nyilván sokat látott a világból és pedig a legfőbb körök világából; beszélt Parisról, milyenek ismerte a császárság fényes korában — a Tuillieriakról, midőn teremeiben királyok és uralkodó hercegek tolongottak — és Napoleonról is, midőn elázva, fáradva az örtűz körül, valamelyik mogyorva gránátossal tréfált, vagy parancsait fényen osztá a rendeleteire várakozó tábornagyoknak. A császár, monda ő, a németeket soha sem szerette, s habár közülök többen hévvel ragaszkodtak mind személyéhez, mind ügyéhez — nem voltak francziák, s ezt nekik soha meg nem bocsáthatta. Az elzasziakba bizott, szerette is őket, de rokonszenvei a Rajnán túl soha sem hatoltak, mindig érezte, hogy ha a szerencse hátat fordítand, a Németországon elkövetett méltatlanságok vissza fognak toroltni.

Mig ezen tárgyokról szabadon beszélgetett, megjegyeztem, minő szándokosan került ki saját tetteinek legkisebb említését; minden magára vonatkozó megjegyzései csupán anynyiból állottak, hogy olykor olykor futólag megemlíté: „én is ott voltam“ vagy „ezredem is részt vett benne“. Kora, rangja sőt maga sebje is mutatta, hogy a legtevékenyebb időkben volt szolgálatban, s nagyon kandi valék valamicskét tudhatni saját történeteiből is, azonban magam arra jogosítva nem érzem, hogy felőle kérdezősködhessen.

Egy este a környékben tett sétánkból tértünk vissza, midőn az út mellett egy fogadóba egy pohár sörré bétérve, a fogadó egyetlen szobáját egy kis csapat katonaságtól tanáltuk elfoglalva; a katonák boroztak, azonban egy szánandó kinézésű egyén, hátra-kötött kézzel, halványan és bánattele ült a szoba egyik zugában, szemeit a földre szegzé s könnyű csendesesen szivárogtak le arcán.

„Mi az?“ kérdém a fogadóst, midőn a félig nyílt ajtón betekinték.

„Szökött katona.“

Alig ejté ki e szavakat, s az ezredes kezéből a pohár kihullott, és maga csaknem eszmélet nélkül dőlt a falnak.

„Haladjunk odább“, monda az ezredes alig hallható szóval, mig arcán halálos sápadtság ömlött el.

„Ön roszszul van — mondám — jobb lenne tán kissé itt maradnunk.“

„Nem, itt nem... itt nem — ismétlé szorongva — egy percz mulva jobban leszek... fogjon karon.“

Megindultunk, eleinte lassan haladtunk, mert a báró minden lépésre tántorgott, mint-ha több héti betegségből kelt volna fel: végre magához jött, s mintegy óra mulva, mely idő alatt alig szólott vagy kettőt, Kasselbe értünk. — „Önnek jó éjszakát kell kívánnom — monda mihelyt vendéglőnkbe léptünk — roszszul érzem magam, s sietnem kell az ágyba.“ Így szólott s részemről választ sem várva, kezemet indulatosan megszorítá és eltávozott.

A bárót illető számtalan setét gyanúsáimat elmémből kivetni nem vala hatalmamban, lassan haladtam szobám felé. Uralkodó gondolatom az volt, hogy a szegény szökevény látása, lefolyt éltéből — katonai szolgálatából valami oly eseményt költött fel lelkében, mi most mélyen keseríti. Világos volt, hogy a lelkületére nehezlett búskomolyság mult napjainak valami körülményével vagy eseményével áll szoros kapcsolatban — ebben semmi sem erősített meg anynyira, mint ifjabb éveit

re vonatkozó
melyekből
lélek és

Mig
lakom al
vonta ma
hallám a
lovakat r
vigye, e
vetkező a

E h
varta, s
szankodj
dokát ve
dalmas á
ság is m
— mert a
jobb sze
sem hajl
való itél
mind mé
simba, r
s a báró
réssel:

dája szo

Egy
tém a le
léptem
bésétit

„A
az urat

Eg
szott, h
feküdt
hálókab
oldotta
nyomva
megszo
nyire e
meit fű
fölcser
lebbent
van, s
deneset

re vonatkozó néhány történetes megjegyzései, melyekből kitetszett, hogy e korát merész lélek és vidor szeszély jellemzé.

Mig e gondolatokba valék mélyedve, ablakom alatt a vendéglő udvarán némi nesz vonta magára figyelmemet; kikönyököltem s hallám a báró legényét napfelköltére postálovakat rendelni, hogy gazdáját Meissnerbe vigye, egy futár meg lovagoljon előre, a következő állomásokra kész lovakat rendelendő.

E hirtelen távozás elmémet újból felzavarta, s nem tehetém, hogy némileg ne bosszankodjam rajta, miszerint elindulási szándokát velem nem tudatá, mit közelebbi bizodalmas állásunkat tekintve, a csupa udvariság is megkívánt volna. Ez a kis megvetés — mert annak érzem az egészet — nem legjobb szeszélybe helyezett barátom irányában, sem hajlandóbbá nem tett arra, hogy felőle való ítéleteim szelidebbek legyenek, s éppen mind mélyebben kezdék sülyedezni gyanításimba, midőn ajtóman gyengén kopogtatának s a báró legénye jött bé szobámba azon kéreessel: lennék oly szives, menjek fel gazdája szobájába, a ki nagyon ohajt látni.

Egy perczet sem késtem, hanem követém a legényt a folyósó hosszában, s beléptem nappali szobájába, melyet egészen bésetéltve tanáltam.

„A báró fekszik — monda a legény — s az urat hálósobájában kívánja látni.“

Egy keskeny tábori ágyon, melyen látszott, hogy egykoron katonai szolgálatot tett, feküdt a báró; nem volt levetkezve, csak hálókabátját öltötte magára s nyakkendőjét oldotta volt le; egyik keze keményen vala nyomva arczára, s midőn kinyujtá jobbomat megszorítandó, megborzadtam, látva menyinyire el vala változva. Vérmes és vad szemeit fürkészve jártatá szét a szobában, mig fölcserpedzett ajkain némi érthetlen hangok lebbentek el. Láttam, hogy nagyon rosszul van, s kérdeztem tőle, nem jó lenne-e mindenestre orvost hivatni.

„Nem, barátom, nem — monda, magát öszszeszedve — e roham már muló félben van. Ritkán tart oly soká, mint ma. Ön tán soha sem hallott azon borzasztó nyavalyáról, melyet az orvosok „Angina“nak neveznek, ez minden betegségek legfájdalmasbika, mint hiszem legkevésbé kiismertebbike. Több éve szenvedek miatta, s mivel nincs orvossága, és egyik vagy másik rohama könnyen veszélyes leqet, életem mondhatni szőrszálan függ.“

Egy két perczig ellhallgatott, azután újból megszólalt; de a növekedett ingerűtség modorában. „Meglövik — igen, az egész dolgot tudom; másodszer szökött meg, s számára nincs menekülés — e várost hajnalhasadtával el kell hagynom — még holnap este előtt meszsi kell haladnom — ide a legkisebb nesz — a legkisebb hang sem hallana, de — azt képzelném, hogy hallok a lövést.“

Most már tisztán láttam, hogy a szökevény sorsa tevő rá a bénymást, minek következtében nyavalyája újból megrohanta, s ha bár e rendkívüli érzékenység okát megtudni most még inkább vágytam mint valaha, erről is örömet lemondottam volna, csak hogy elméjét lecsendesíthessem, s kevésbé ingerlő gondolatokat költhessek benne.

„Ezer nyolczszáz tizenegyben idősb hadnagy voltam a „testőr vadászoknál“ — monda a báró mély és szapora hangon — Strassburgba valánk bészállásolva — az ezrednek több mint fele földim volt — közülök sok éppen azon falubeli, melyben születtem. Ezek közül egyik, egy tizenhat éves ficzkó, iskolapajtásom és gyermekkori játszótársam volt. Mikor béirták katonának, egyszerre több mint hét más fiatal ajánkozott helyette; de a vén Girardon, ki akkor az osztályt vezénylé, csak azt felelte rá: „ily derék ficzkók mindnyájan méltók arra, hogy Frankhont szolgálják — sorozzatok bé mind a menyinyit.“ És úgy lön. Egy hét mulva Lajos, az én iskolapajtásom, elszőkött. Atúsztá a Rajnát Keblnél s még azon nap este lön termett anyja kunyhójában.

Egy órát sem mulathatott otthon, midőn saját ezredéből egy kápláralja elfogta — visszahozták Strassburgba — fáklyavilágnál látták rá törvényt és.....halálra ítélték.

A tiszt, ki a kivégzésre rendelt csapatot vezénylél, midőn a foglyot elővezették, elájult; a legénység e körülményen elirtózva, fegyverét lábhoz tévé s löni nem akart. Girardon nyomba ott termett — az ifjuhoz vágatott, ki ott térdelt hátrakötött kezekkel, s tokjából pisztolyát előrántva, az elítélt homlokának szegezte és föbe lőtte! A legénységet visszarendelték a laktanyába, s ugyanazon napról kelt parancs következtében a hadsereg különböző ezredeibe béosztották — a tisztet letették közlegénynek — ez a tiszt én voltam.“ (Folyt. köv.)

A méh.

— Naplóból. —

Völc s, április 16-án 1850.

Meleg napok álltak elő.... a természet álmából új munkás életre kél.

Munkás életre; hisz munka, szorgalom, s mások boldogságának eszközlése az élet czélja.

Kémfeld a természet titkait és erről minden lépten meggyőződhetel...

A kiesiny virágtól kezdve a százados cserfáig minden munkál, gyarapodni kíván.

A hangya, a méh szorgalma, a hiéna halottakérti földturása nehéz munkája egyiránt meggyőznek.

A természet művei néma hallgatásokkal is fölvernek tétlenségedből, s munkára intenek, mintegy jelentve, hogy a föld munkás-ság hazája, s a herének felkopik az álla és a természet is boszut áll az elveszített drága napokért...

Avagy isten s természet nem mintegy példányul adá az ember körül a rajongó méh-társaságot, hogy ne feledje hivatása czélját, s általa mintegy serkentessék munkára, szorga-

lomra és a mások boldogságának eszközlésére.

Szégylve állj meg küpüjénél... Vizsgáld kora reggeltől késő estig, a tavasz első meleg napjaitól a késő őszi deres napjáig és meggyőződhetsz a felől, hogy a méh-társaság csudás, szép és minden társaságok eszméjének igazán ragyogó képe.

A tavasz első meleg napfénye kietlita a partok gyenge virágát, s a méh kora reggel danolva bizonytalan útra kél felkeresni a fiatal tavasz első szülötteit, s oh menyinyit fírad, míg rá akad a gyér virágokra... Körülrepkedi, s ha bár egyelőre nem megrakodva, mégis örömsietve viszi terhét, és társai egymás példájából újabb meg újabb útra készítetik.

A méh, mintegy áldozatra szánt lény, nem gondol sorssal, nehézségekkel, akadályokkal, s ha bár parányi az, mit lábaira felrak, de nemesen megmutatja, hogy csüggedetlen szorgalommal menyinyire mehetni.

És csüggedetlen munka közt terhe hányszor sujtja földre; hányszor lesz áldozata az idő viszontagságinak s ezer ellenségeinek.

Elszántsága ellensége ellen, mely fullánkja elszurásával bizonyos halált okoz a gyenge méhnek, menyinyi életteli nem gondolást és nemes megvetést tanusít.

Munka-rendezésök, miszerint kinek kinek ki van mutatva saját foglalkozása, a herékeli küzdésök, kiállított óreik, minő nagy gondra s figyelemre mutatnak, és mily meghatólag tanítanak a meglevőt s több napok szorgalmát mimódon kellessék gondosan megőrizni.

Az egymás közti békés élet, mindegyikök szünni nem akaró munkássága minő széppé és felségessé teszi társaságukat, hogy a legrendezettebb státusforma tétlenség, viszálykodás világa ehez képest.

Az engedelmesség és függés az anyaméh iránt, minő megszentétté, áldottá teszi társaságukat.

A mű-
mek, melye-
zelihető.

Fáradt
melyet önös-
és életadó,
étkekhez a

Bizony
jaitól egész-
ladta az er-
dicső és fe-

Isten
föld kevély-
nek bámul-
saságok e

Mind
hogy szár-
társaságot
oly nagyon

Oh h
egy példá-
méh-tár-
ját, s álta-
szorgalom-
közlésére

Viz-
estig, a
tól a k
meggy-
méh-tá-
den tár-
ragy o

M. Co

Ha
natosak
érezhet-
vannak
követel-
kább k

A mű, melyet sötétben alkot, minő remek, melyet mesterség még meg nem közelíthete.

Fáradtságuk gyümölcse a tápláló méz, melyet önös ember mint készit oroz, mi enyhés életadó, hogy az ember minden ünnepi étkekhez alkalmaz.

Bizony e társaság teremtése első napjaitól egész késő századokig, sokban túlhaladta az emberi nemet. A szép, nemes, jó, dicső és fenséges képei: a méh-társaság.

Isten remekelt e teremtményeivel, és a föld kevély urának, a pittyedt ajaku embernek bámulva kell társaságukban a minden társaságok eszméjének valódi képét elismernie.

Mindig anyanyira meglepett a méhtársaság, hogy szánnom, szégyelnem kell az emberi társaságot, melyben a henye emberek számát oly nagyra találom.

Oh bizonynyal isten és a természet mintegy példányul tevő az ember körül a rajongó méh-társaságot, hogy ne feledje hivatása célját, s általa mintegy serkentessék munkára, szorgalomra és a mások boldogsága eszközlésére.

Vizsgáld kora reggeltől késő estig, a tavasz első meleg napjaitól a késő őszi deres napokig, s meggyőződhetel a felől, hogy a méh-társaság csudás szép és minden társaságok eszméjének igazán ragyogó képe.

Száva Farkas.

M. Cormick első amerikai gabna-kaszáló gépe Bécsben.

(Magyar Hírlapból.)

Ha valaha mezőgazdasági gépek kívánatosak voltak, jelenleg ezen szükség annál érezhetőbb, mivel sok helyeken szűkében vannak a munkásoknak, s ezek méltánytalan követeléseit a nagyobb földbirtokost még inkább kizsákmányolni igyekeznek. Azért a me-

zőgazdasági közönség-, s kivált a kevésbé népes vidékekbeli földbirtokosokra nézve érdekes leendő azon tudósítás, miként Bécsben (Burg ur gépgyárában, Favoritten-Strasse) egy arató-gép van szemlélés végett kiállítva; melyről következő részleteket van szerencsém köz tudomásra juttatni:

Suttner Gusztáv ur, földbirtokos Alsó-ausztriában, ki a múlt évben, tudományos érdekekben az észak-amerikai egyesült álladalmakba utazott, egy Illinois nyugoti álladalmában M. Cormick által ujonnan feltalált gabna-kaszáló-gépet, mely Amerikában legcélszerűbbnek ismertetett el, saját költségén onnan ide szállított; melynek használhatósága legvilágosabban kitűnik azon körülményből, hogy 1846-ik évben 100, a múlt évben pedig mintegy 2000 darab rendeltetett meg. A gép egy nap alatt 20 angol hold (acre; 2,422 acre = 1 bécsi hold) gabnát kaszál, azon tetemes előnnyel, hogy e mellett holdankint legalább egy véka gabnával kevesebb hull ki, mint a kaszávali kaszálás mellett. A gépet sík földön két, dombos helyen pedig négy ló húzza, s használatára csak két személy szükséges; egyik a fogatot hajtja, másik a rendeket gereblyével elegyengeti. — Mint után várható, hogy ezen Amerikában bebizonyult előnyök Európában is a mezőgazdaságat legnagyobb hasznára valósulandának, Suttner Gusztáv ur, ezen aratógép lehetőleg közhasznúvá tétele tekintetéből azt a jelességéről híres gép-gyárnok, Burg urnak engedé-át utáztatás végett, — mely utóbbi kész, 400 pft. árért minden martius végéig hozzá érkezendett megrendeléseket a folyó évi aratás idejéig fogantatítani. Mindenesetre az említett kaszáló-gép a mezőgazdaságat minden barátja részéről gondos megszemlélést, Suttner Supanz urak buzgalma, valamint Burg ur készsége is osztatlan dicséretet érdemel.

Ebersberg Frigyes,
jószág-felügyelő s több mezőgazdasági
társulatok valóságos és levelező tagja.

Hány hét a világ?

A társadalmi világ kifordult volt a sarkából. Népgyűlések, parlamentek hasztalan erőködtek azt helyreigazítani — a munka nem diszlett. Most fejedelmek gyűlései vették magokra a herculesi munkát, s a munka sikerülni fog, mert az ő kezeikben van erős hatalom, melylyel célzataikat végrehajthatják, s a fejedelmek mint földi gondviselések az emberiség magosán ülvén, élesebben is átláthatják, mi legyen a népeket boldogító általános jó, s aztán ministerek állnak oldaluk mellett, kik nagyrészt a népből emelkedvén föl a földi gondviselés kezelőivé, minden bizonynyal eléggé lovagiasak, nem csak, hanem még emberiesek is arra nézve, hogy a népnek valódi érdekeit szívökre vegyék, s mint jótékony nemtők röpkedjenek a bérceken ülő dicsőség s a völgyekbe szorult sok inség és nyomorgás között. Fejedelmek vagy fejedelmi teljhatalmazottak gyűlése foly most Frankfurtban; csak imént folya le Berlinben, leend tán viszont Gothában. — Fejedelmek gyűlése kezdődik tán éppen e perczen Varsóban, és leend mielőbb Londonban. De lássuk mit irnak ezekről a lapok.

Frankfurtban a teljhatalmazottak gyűlése maj. 18-án fontos lépést tett. Az első ülést megtartották és a teljes szövetséggyűlést megalakultnak nyilváníták. Austria elnöki jogát megismerték, s országos jegyzőkönyvet nyitottak. Az elnök-követ felszólította a gyűlést, tegyen lépést a központi hatalom felállítására. A mire 4 tagból álló bizottmányt neveztek ki, az ebben teendő tudósítás végett, jegyzőkönyvbe igtatván, hogy ezen bizottmány később szaparítható. Ezzel Poroszonnak s a vele szövetekező unio-kormányoknak nyitva áll az út a bizottmánybani képviseltetésre. A helyzet nagyon komoly. Ha Poroszország tetteleg nem akar elszakadni s fegyvert ragadni, úgy alkalmazni kell magát. Harmadik nem lehet.

Varsóba mult maj. 27-én volt megérkezendő az orosz czár. A porosz herceg- és

több más német fejedelmeken kívül, óda ment követül Austria elnök-ministere Schwarzenberg herceg is. Az orosz czár elnöksége alatt fontos tanácskozások, s tán határozások is lesznek ott a nyugoteurópai országok belviszonyait s a tulszabadsági eszmék terjedésének akadályozását illetőleg. A porosz herceg küldetési célja különösen Poroszország német politikájának előadása, s mint mondják, a schleswigi ügyekre is kiterjed.

Az angol cabinet, mint írják, a francia, porosz, austriai és orosz kormányoknak azon indítványt tette: nyissanak tanácskozmányt, melyben a Dánia és Schleswig-holsteni hercegségek közötti viszály kiegyenlítettessék. Ez indítvány a nevezett 4 hatalmasság által kedvezőleg fogadtatott; mint mondják, a tanácskozmány közelebb Londonban meg fog kezdetni.

A porosz király maj. 22-n délben halálos veszélyben forgott. Egy Seefloge nevű kiszolgált tűzmester, a potsdami vaspálya udvarán, a király ő felségére lőtt két lépésnyi távolságról egy pisztolylyal. De a gyilkos ösztönszerűleg fölemelte, s a golyó, szívének tartva, csak karját sértette meg a csonton kívül. A seb nem veszélyes. A gyilkos el van fogva; mint írják, féltéholyodott, s mintilyen volt szolgálatából is elbocsátva.

Császár ő felsége maj. 21-én érkezett vissza triesti útjából a székvárosba kívánt egészségben. Mindenütt a legkitörőbb örömselkesültséggel fogadtatott ő felsége. Azonban az öröm csak kevesen mult, hogy a legnagyobb gyászszá nem változott át. Glognitzban ugyanis édes anyja Sophia főhgnő ő cs. k. föntségével egy oda rendelt hintóban haza szándékozván, a lovak megijedtek, s roppant sebességgel ragadva a hintót, egy perczre mintegy csudaszerűleg megálltak, s ez által anynyi időt engedtek, hogy ő felsége a kocsiban ülőket kimentve, maga is kiugorhatott. Mire a lovak ismét rohanni kezdvén, a hintó egészen öszszetört. A népnek örömét e csudás megszabadultán a felséges főknek, leírni nem lehet.

Felelős szerkesztő MAKOLDI SÁMUEL.

Nyomatott az ev. ref. kollégium betüivel.

Vasár

T

E
legnagy
a szó
datokba
mihelyt
látszék

„C
jobbom
e gyás
bár cs
mény t
Szemé
hangor
téneten
róla . .

szi má
M
konyn
vossze

„
négy
geni c
ki. E
ból es
a hiva